

تصور اینکه آنان بدون توجه به موازین شرعی، در جامعه و نزد آشنایان بدون وجود رابطه زوجیت با هم ظاهر شوند منتفی است و حکم به اثبات رابطه زوجیت بین آنها صادر می‌شود. هرچند یکی از آنها منکر وجود رابطه زوجیت باشد و مدعی رابطه نامشروع باشد.^۱

۴. اعلام اراده و قصد و نیت برای عقد از طریق تلفن فاقد اعتبار قانونی است و عقد نکاح از طریق تلفن منعقد نمی‌شود.^۲

• رویه شعب دیوان عالی کشور در خصوص موضوع وکالت در طلاق:

۱. هرگاه زوج طی وکالت‌نامه رسمی به زوجه تفویض وکالت کند تا براساس اختیارات تفویضی مصرح در آن با حق توکیل به غیر حتی انتخاب وکیل دادگستری برای موکل (زوج) ضمن مراجعه به دادگستری و تقدیم دادخواست گواهی عدم امکان سازش خود را به هر قسم طلاق اعم از بائن، رجعی، خلعی یا مبارات با هر شرط و قرار و به هر طریق اعم از اخذ مهریه و نفقه یا بذل آن و یا بذل عین مهریه، خود را مطلقه کند و آن را به ثبت برساند این وکالت، معتبر است و طلاق که براساس آن صادر شده باشد صحیح است، زیرا همان‌طور که مرد می‌تواند مطابق مقررات هرگاه خواست زن خود را طلاق دهد، قانوناً می‌تواند این عمل حقوقی را به شخص دیگری به عنوان وکیل خود واگذار کند.^۳

۲. وکیلی که به طریق بالا توسط زوجه برای زوج گرفته شده، حق قبول بذل را نیز دارد، زیرا اذن در شیء، اذن در لوازم آن است.

۱. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۴۷۷/۹۰۶۸۰۹۹۷۰۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶/۱۳۹۱/۱۰، همان، صص ۱۶۰ - ۱۶۱.

۲. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۸۰۰/۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۸۰۰/۱۳۹۱/۱۲/۸، همان، صص ۱۶۳ - ۱۶۱.

۳. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۴۴۰/۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۴۴۰/۱۳۹۱/۱۰/۴، مجموعه آراء قضایی شعبه دیوان عالی کشور (حقوقی و کیفری) سال ۱۳۹۱، پژوهشگاه قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، چاپ اول ۱۳۹۳، صص ۱۵۲ - ۱۵۴؛ شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۶۷۸/۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۶۷۸/۱۳۹۱/۱۱/۱۱، همان، صص ۱۵۴ - ۱۵۵.

وحدت و تهافت رویه قضایی شعب دیوان عالی کشور

در امور مدنی

(پاییز و زمستان ۱۳۹۱)

بدیع فتحی *

حقوق خانواده

• رویه شعب دیوان عالی کشور در خصوص انعقاد عقد نکاح:

در خصوص انعقاد عقد نکاح موارد زیر در آراء دیوان عالی کشور به عنوان رویه مشاهده می‌شود:

۱. در صورت شک در وجود قرارداد و وقوع عقد ازدواج، اصل بر عدم انعقاد اعمال حقوقی و نکاح است.^۱

۲. در صورت یقین مبنی بر انعقاد عقد و اختلاف زوجین در نوع عقد، اصل بر دوام عقد می‌باشد و مدت داشتن قیدی اضافه است که باید اثبات شود.^۲

۳. در صورتی که مرد و زنی در مرئی و منظر عموم با عنوان زن و شوهر خود را معرفی کنند با در نظر گرفتن اینکه هر دو مسلمان و عمل مسلم معمول بر صحت است و

* دانشجوی دکتری حقوق خصوصی دانشگاه قم و دادرس دادگاه عمومی تهران

Fathi_3562@yahoo.com

۱. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۵۴۵/۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۵۴۵/۱۳۹۱/۱۰/۱۷، مجموعه آراء قضایی شعبه دیوان عالی کشور (حقوقی و کیفری) سال ۱۳۹۱، پژوهشگاه قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، چاپ اول ۱۳۹۳، صص ۱۵۹ - ۱۶۰.

۲. شعبه ۲۲ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۶۳/۹۱۰۹۹۷۰۹۰۸۲۰۰۱۶۳/۱۳۹۱/۷/۱۰، همان، صص ۱۸ - ۲۱؛ شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۶۸۴/۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۶۸۴/۱۳۹۱/۱۱/۱۱، همان، صص ۱۶۳ - ۱۶۴.

۳. اگر زوج به زوجه، وکالت رسمی و تام‌الاختیار تفویض کند تا با مراجعه به دادگاه ذی‌صلاح و درخواست صدور گواهی عدم امکان سازش و انجام کلیه امور و تشریفات لازم از بدو تا ختم عمل و اخذ گواهی صادره و مراجعه به دفتر رسمی، خود را به هر قسم طلاق اعم از بائن یا رجعی، خلع یا مبارات و ... مطلقه کند و زوجه این حق را اعمال کند پس از ثبت طلاق به ما بذل رجوع کند و سپس زوج نیز رجوع خود را به همسر خود ابراز کند، چون رابطه زوجیت بین زوجین مبتنی بر نکاح مجدد نمی‌باشد بلکه همان رابطه نکاح قبلی با همان شرایطی است که ادامه یافته است، لذا وکالت پیش‌گفته شده همچنان به قوت خود باقی است و زن می‌تواند بر مبنای آن دوباره درخواست طلاق نماید.^۱

۴. اگر زوجه از زوج، وکالت در طلاق با حق توکیل به غیر داشته باشد و بخواهد از طریق وکیل دادگستری اقدام به اعمال وکالت خویش نماید وکیل دادگستری باید نام زوج را با عنوان «خواهان» بنویسد و نام زوجه را با عنوان «خوانده» و خود را نیز در مقام «وکیل با واسطه زوج» معرفی کند.^۲

۱. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۸۵۶/۹۰۶۸۰۹۰۶۹۷۰۹۱۰۹۱۲/۱۴، همان، ص ۱۵۵ - ۱۵۷.

۲. شعبه ۱ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۱۰۷۰۳/۹۰۶۱۰۰۷۰۹۰۶۹۷۰۹۱۰۹۱۲/۲۶، همان، ص ۴۲ - ۴۴.